

تاثیر فاکتورهای حمایت اجتماعی بر میزان فعالیت ورزشی دانش آموزان نخبه ورزشی

فاطمه بهبودی

دانشجوی کارشناس ارشد مدیریت ورزشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد جیرفت

Musavizahra64@gmail.com

چکیده

هدف از این پژوهش تاثیر فاکتورهای حمایت اجتماعی بر میزان فعالیت ورزشی دانش آموزان نخبه ورزشی بود. جامعه آماری تمامی دانش آموزان نخبه ورزشی شهر فاریاب بود (۵۰۰ نفر) با توجه به جدول مورگان تعداد ۲۱۷ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند. ابزار تحقیق پرسشنامه محقق ساخته سرمایه اجتماعی خانواده بود. از روش‌های آمار توصیفی (فراوانی، درصد، میانگین، انحراف استاندارد) برای ارزیابی ویژگی‌های جمعیت شناختی و همچنین تعیین میزان اهمیت متغیرها استفاده شد. برای آزمون طبیعی بودن توزیع داده‌ها، آزمون کلموگروف-اسمیرنوف (K-S) یک گروهی مورد استفاده قرار گرفت. به منظور تجزیه و تحلیل آماری و آزمون فرضیه‌های پژوهش با توجه به طبیعی بودن داده‌ها، با استفاده از نسخه ۲۰ نرم افزار SPSS، از آزمون ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. همچنین از آلفای کرونباخ برای تعیین پایایی پرسشنامه‌ها استفاده شد که ضریب (۰/۸۶) به دست آمد. نتایج تحقیق نشان داد بین میزان فعالیت ورزشی و حمایت اجتماعی از فرد، اعتماد اجتماعی، اعتماد میان اعضای خانواده، عضویت فرد و والدین وی در نهادهای داوطلبانه و سرمایه اجتماعی خانواده رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد.

مقدمه

بررسی‌ها نشان داده‌اند که نحوه مشارکت افراد مختلف با زمینه‌های اجتماعی-فرهنگی متفاوت در فعالیت‌های ورزشی متفاوت است. آن‌ها بر حسب اینکه در چه شرایط اجتماعی-فرهنگی جامعه پذیر شده باشند از نرخ‌های متفاوتی از مشارکت در فعالیت‌های بدنی برخوردارند. در طی چند دهه‌ای که از شکل‌گیری جامعه شناسی ورزش می‌گذرد شناخت عوامل تأثیرگذار بر مشارکت در فعالیت‌های بدنی از چالش‌انگیزترین موضوعات جامعه‌شناسی ورزش بوده است [۱]. نوجوانان^۱ به عنوان بزرگ سالان آینده نقش مهمی در اجتماع دارند و میزان فعالیت بدنی و مشارکت ورزشی آن‌ها تحت تأثیر عوامل مختلف است. یکی از این عوامل، خانواده است که در شکل‌گیری رفتار دانش‌آموزان و میزان فعالیت بدنی و مشارکت ورزشی آن‌ها نقش مهمی دارد [۲]. جامعه‌شناسان در تبیین و تحلیل پدیده‌های اجتماعی، بر اساس نظریه‌های مختلف اجتماعی و بر اساس

فرهنگ‌ها و ساختارهای اجتماعی جوامع مختلف عمل می‌کنند. در تبیین ورزش و فعالیت‌های ورزشی در جامعه می‌توان از دیدگاه‌ها و نظریه‌های مختلف جامعه‌شناسی استفاده نمود [۳، ۴، ۵].

یکی از مفاهیم جامعه‌شناسی که در دو دهه اخیر مورد توجه پژوهشگران جامعه‌شناس قرار گرفته سرمایه اجتماعی است. سرمایه اجتماعی از جمله مفاهیم مورد علاقه پژوهشگران علوم اجتماعی است که در سال‌های اخیر بحث و پژوهش در مورد آن افزایش یافته است و ارتباط آن با پدیده‌های مختلفی چون مردم‌سالاری، جامعه مدنی، آسیب‌های اجتماعی، آموزش و سلامت و توسعه اقتصادی بررسی شده است [۶]. امروزه در کنار سرمایه‌های اقتصادی، انسانی و فیزیکی از سرمایه دیگری به نام سرمایه اجتماعی نام برده می‌شود که در بررسی‌های اقتصادی اجتماعی جوامع مطرح شده است و با دیگر سرمایه‌ها رابطه متقابل دارد. سرمایه اجتماعی به مثابه منبعی جهت «کنش جمعی» تلقی می‌گردد و این منبع علاوه بر آگاهی یا دانش نسبت به مسائل اجتماعی (شناخت) یعنی آگاهی که موجب علاقه‌مندی و دل‌نگرانی است، شامل هنجارهای اعتماد (اعتماد به خویشان و افراد، اعتماد تعمیم یافته و اعتماد نهادی و مدنی)، هنجارهای معامله متقابل که در درون شبکه‌های اجتماعی عمل می‌کنند و عناصر ساختاری شبکه‌ها و مشارکت‌های رسمی و غیر رسمی است. نتایج سرمایه اجتماعی در داخل شبکه شامل یک مجموعه‌ای از کنش‌های جمعی در اشکال و اندازه‌های مختلف است [۷].

ورزش خود نیز به نوعی باعث افزایش روابط اجتماعی افراد می‌شود به طوری که در مورد نقش ورزش در سرمایه اجتماعی، کمیسیون ورزشی استرالیا (۲۰۰۴) در گزارشی در مورد نقش ورزش در جامعه بیان می‌کند فعالیت‌های اجتماعی از قبیل ورزش حس هویت اجتماعی به افراد می‌دهد که از رفتارهای ناهنجار اجتماعی جلوگیری می‌کند. ورزش باعث تشویق افراد و افزایش این هویت می‌شود، همچنین بیان می‌شود سرمایه‌گذاری در ورزش باعث افزایش هویت ملی، غرور ملی، توسعه و یکپارچگی اجتماعی و جلوگیری از جرم و جنایت و افزایش سطح تحصیلات و منافع اقتصادی می‌شود به صورتی که به ازای هر یک میلیون دلار سرمایه‌گذاری در ورزش باعث کاهش ۳/۲ میلیون دلار در هزینه‌های درمانی می‌شود [۸]. از دیگر مطالعاتی که باب جداگانه‌ای در بحث سرمایه اجتماعی به خود

^۱Adolcence